NN 42/2018 (9.5.2018.), Pravilnik o obrazovanju potrebnom za rukovanje izvorima ionizirajućeg zračenja, primjenu mjera radiološke sigurnosti i upravljanje tehničkim procesima u nuklearnim postrojenjima

DRŽAVNI ZAVOD ZA RADIOLOŠKU I NUKLEARNU SIGURNOST

814

Na temelju članka 47. stavka 5. i članka 48. stavka 2. Zakona o radiološkoj i nuklearnoj sigurnosti (»Narodne novine«, br. 141/13, 39/15 i 130/17), ravnatelj Državnog zavoda za radiološku i nuklearnu sigurnost donosi

PRAVILNIK

O OBRAZOVANJU POTREBNOM ZA RUKOVANJE IZVORIMA IONIZIRAJUĆEG ZRAČENJA, PRIMJENU MJERA RADIOLOŠKE SIGURNOSTI I UPRAVLJANJE TEHNIČKIM PROCESIMA U NUKLEARNIM POSTROJENJIMA

I. OPĆE ODREDBE

Primjena pravilnika

Članak 1.

Ovim Pravilnikom utvrđuju se uvjeti, rokovi i način stjecanja posebnog stručnog obrazovanja i obnove znanja o primjeni mjera radiološke sigurnosti te uvjeti, rokovi i način stjecanja posebnog stručnog obrazovanja za rukovanje izvorima ionizirajućeg zračenja i rad u nuklearnim postrojenjima.

Usklađenost propisa s pravnom stečevinom Europske unije

Članak 2.

Ovim Pravilnikom u hrvatsko zakonodavstvo preuzimaju se sljedeći akti Europske unije:

a) Direktiva Vijeća 2013/59/Euratom od 5. prosinca 2013. godine o osnovnim sigurnosnim standardima za zaštitu od opasnosti koje potječu od izloženosti ionizirajućem zračenju, i o stavljanju izvan snage direktiva 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom i 2003/122/Euratom (SL L 13, 17. 1. 2014.) i

b) Direktiva Vijeća 2014/87/Euratom od 8. srpnja 2014. o izmjeni Direktive 2009/71/Euratom o uspostavi okvira Zajednice za nuklearnu sigurnost nuklearnih postrojenja (SL L 219, 25. 7. 2014.).

II. RUKOVANJE IZVORIMA IONIZIRAJUĆEG ZRAČENJA I PRIMJENA MJERA RADIOLOŠKE SIGURNOSTI

Rukovanje izvorima ionizirajućeg zračenja

Članak 3.

(1) Radnici koji rukuju izvorima ionizirajućeg zračenja moraju imati posebno stručno obrazovanje za rukovanje tim izvorima ionizirajućeg zračenja koje se stječe redovitim obrazovanjem, specijalističkim obrazovanjem ili dodatnim obrazovanjem o čemu moraju imati pisani dokaz.

(2) Državni zavod za radiološku i nuklearnu sigurnost (u daljnjem tekstu: Zavod) surađuje s drugim obrazovnim institucijama u uključivanju stručnog obrazovanja o zaštiti od ionizirajućeg zračenja u nastavne programe.

Osobe koje se osposobljavaju ili obrazuju za rad s izvorima ionizirajućeg zračenja

Članak 4.

(1) Osobe koje se osposobljavaju ili obrazuju za rukovanje izvorima ionizirajućeg zračenja tijekom osposobljavanja ili obrazovanja koje uključuje praktične vježbe s izvorima ionizirajućeg zračenje moraju biti pod neposrednim nadzorom radnika iz članka 3. ovoga Pravilnika.

(2) Osobe koje rukuju izvorima ionizirajućeg zračenja obavezne su obrazovati se i osposobiti za rad sa svim novim uređajima i metodama koje će koristiti u radu.

Izloženi radnici

Članak 5.

(1) U području izloženosti smiju raditi osobe koje imaju posebno stručno obrazovanje o primjeni mjera radiološke sigurnosti stečeno tijekom redovitog obrazovanja ili dopunskim obrazovanjem o primjeni mjera radiološke sigurnosti (u daljnjem tekstu: dopunsko obrazovanje).

(2) Izloženi radnici moraju imati pisani dokaz o posebnom stručnom obrazovanju o primjeni mjera radiološke sigurnosti.

(3) Smatra se da je izloženi radnik iz stavka 1. ovoga članka dopunskom izobrazbom stekao posebno stručno obrazovanje o primjeni mjera radiološke sigurnosti po postizanju uspjeha »zadovoljio« iz članka 23. stavka 3. ovoga Pravilnika.

Stručno obrazovanje o primjeni mjera radiološke sigurnosti

Članak 6.

(1) Smatra se da je osoba stekla posebno stručno obrazovanje o primjeni mjera radiološke sigurnosti tijekom redovnog školovanja ako je Zavod prethodno potvrdio nastavni program obrazovne ustanove koja je izdala pisani dokaz iz članka 5. stavka 2. ovoga Pravilnika.

(2) Obrazovna ustanova zahtjev za izdavanje potvrde iz stavka 1. ovoga članka podnosi Zavodu u pisanom obliku i prilaže:

a) izvod iz registra trgovačkog suda i

b) nastavni program koji sadrži predmet zaštite od ionizirajućeg zračenja koji je sadržajem i u trajanju sukladan programu iz članka 19. stavka 1. ovoga Pravilnika.

Obnova znanja

Članak 7.

(1) Izloženi radnici moraju obnavljati znanje o primjeni mjera radiološke sigurnosti svakih pet godina.

(2) Smatra se da je izloženi radnik iz stavka 1. ovoga članka obnovio znanje o primjeni mjera radiološke sigurnosti po postizanju uspjeha »zadovoljio« iz članka 23. stavka 3. ovoga Pravilnika.

Osobe koje rukuju izvorima ionizirajućeg zračenja, a nisu u području izloženosti

Članak 8.

(1) Osobe koje rukuju izvorima ionizirajućeg zračenja, a nisu u području izloženosti moraju imati posebno stručno obrazovanje o primjeni mjera radiološke sigurnosti stečeno tijekom redovitog obrazovanja ili dopunskim obrazovanjem o čemu moraju imati pisani dokaz.

(2) Osobe iz stavka 1. ovoga članka moraju obnavljati znanje o primjeni mjera radiološke sigurnosti svakih pet godina.

(3) Smatra se da je osoba iz stavka 1. ovoga članka obnovila znanje o primjeni mjera radiološke sigurnosti po postizanju uspjeha »zadovoljio« iz članka 23. stavka 3. ovoga Pravilnika.

Osoba odgovorna za zaštitu od ionizirajućeg zračenja

Članak 9.

(1) Osoba odgovorna za zaštitu od ionizirajućeg zračenja u zdravstvenim, znanstvenim i obrazovnim ustanovama, nositeljima odobrenja za obavljanje djelatnosti provjere kvalitete radiografijom te nositeljima odobrenja za obavljanje nuklearne djelatnosti mora imati završen preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni ili stručni studij iz područja prirodnih, tehničkih ili biotehničkih znanosti te iz područja biomedicine i zdravstva ili zdravstveni studij radiološke tehnologije.

(2) Osoba odgovorna za zaštitu od ionizirajućeg zračenja u ostalim nositeljima odobrenja za obavljanje djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja i korisnicima mora imati završen preddiplomski sveučilišni studij ili stručni studij u trajanju od najmanje tri godine sukladno aktu nositelja odobrenja o provedbi mjera radiološke sigurnosti i mjera osiguranja

kvalitete.

(3) Osoba odgovorna za zaštitu od ionizirajućeg zračenja iz stavka 1. i stavka 2. ovoga članka mora imati posebno obrazovanje o primjeni mjera radiološke sigurnosti stečeno redovnim obrazovanjem ili posebnim obrazovanjem o primjeni mjera radiološke sigurnosti za osobe odgovorne za zaštitu od ionizirajućeg zračenja (u daljnjem tekstu: posebno obrazovanje).

(4) Smatra se da je osoba odgovorna za zaštitu od ionizirajućeg zračenja iz stavka 1. i stavka 2. ovoga članka posebno obrazovanje stekla po postizanju uspjeha »zadovoljio« iz članka 23. stavka 3. ovoga Pravilnika.

Obnova znanja osobe odgovorne za zaštitu od zračenja

Članak 10.

(1) Osoba odgovorna za zaštitu od ionizirajućeg zračenja mora obnavljati znanje o primjeni mjera radiološke sigurnosti svakih pet godina.

(2) Smatra se da je osoba iz stavka 1. ovoga članka obnovila znanje o primjeni mjera radiološke sigurnosti po postizanju uspjeha »zadovoljio« iz članka 23. stavka 3. ovoga Pravilnika.

Rukovanje rendgenskim uređajima u medicini i dentalnoj medicini

Članak 11.

(1) Rendgenskim uređajima u medicini prilikom provođenja dijagnostičkog ili intervencijskog postupka smiju rukovati:

a) zdravstveni radnici zdravstvene radiološko tehnološke djelatnosti i

b) doktori medicine koji su u okviru svoje specijalizacije, subspecijalizacije ili dopunske izobrazbe osposobljeni za rukovanje rendgenskim uređajima za dijagnostiku u medicini.

(2) Rendgenskim uređajima u medicini u svrhu provođenja provjere kvalitete smiju rukovati:

a) rendgenskim uređajima u svrhu provođenja kontrole kvalitete smiju rukovati osobe sa završenim preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijem ili integriranim preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijem prirodne struke (polje fizika) ili tehničke struke

b) zdravstveni radnici zdravstvene radiološko tehnološke djelatnosti i

c) doktori medicine specijalisti radiolozi.

(3) Rendgenskim uređajima za terapiju te akceleratorima i drugim uređajima za terapiju ionizirajućim zračenjem u medicini prilikom provođenja terapijskog postupka smiju rukovati:

a) zdravstveni radnici zdravstvene radiološko tehnološke djelatnosti i

b) doktori medicine koji su u okviru svoje specijalizacije ili subspecijalizacije osposobljeni za rukovanje rendgenskim uređajima za terapiju te akceleratorima i drugim uređajima za terapiju ionizirajućim zračenjem u medicini.

(4) Rendgenskim uređajima za terapiju te akceleratorima i drugim uređajima za terapiju ionizirajućim zračenjem u medicini prilikom priprema za provođenje terapijskog postupka i provjere kvalitete smiju rukovati:

a) osobe sa završenim preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijem ili integriranim preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijem prirodne struke (polje fizika) ili tehničke struke (polje elektrotehnika) i

b) zdravstveni radnici zdravstvene radiološko tehnološke djelatnosti.

(5) Rendgenskim uređajima za snimanje zubi u dentalnoj medicini smiju rukovati:

a) doktori dentalne medicine

b) doktori medicine specijalisti radiologije i

c) zdravstveni radnici zdravstvene radiološko tehnološke djelatnosti.

(6) Rendgenskim uređajima za snimanje zubi u dentalnoj medicini u svrhu provođenja provjere kvalitete smiju rukovati:

a) osobe sa završenim preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijem ili integriranim preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijem prirodne struke (polje fizika) ili tehničke struke i

b) osobe iz stavka 5. ovoga članka.

Rukovanje zatvorenim radioaktivnim izvorima u medicini

Članak 12.

(1) Zatvorenim radioaktivnim izvorima koji se koriste za terapiju u medicini prilikom provođenja terapijskog postupka smiju rukovati:

a) zdravstveni radnici zdravstvene radiološko tehnološke djelatnosti i

b) doktori medicine koji su u okviru svoje specijalizacije ili subspecijalizacije osposobljeni za rukovanje zatvorenim radioaktivnim izvorima koji se koriste za terapiju u medicini.

(2) Zatvorenim radioaktivnim izvorima koji se koriste za terapiju u medicini prilikom priprema za provođenje terapijskog postupka i u svrhu provođenja provjere kvalitete smiju rukovati:

a) osobe sa završenim preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijem ili integriranim preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijem prirodne (polje fizika) ili tehničke struke (polje elektrotehnika) i

b) zdravstveni radnici zdravstvene radiološko tehnološke djelatnosti.

(3) Osobe iz stavka 2. podstavka a) ovoga članka moraju imati najmanje šest mjeseci iskustva rukovanja zatvorenim radioaktivnim izvorima koji se koriste za terapiju u medicini prilikom priprema za provođenje terapijskog postupka i moraju posjedovati pisani dokaz o osposobljenosti za rukovanje istima izdan od proizvođača tih izvora ili zdravstvene ustanove u kojoj rade.

Rukovanje otvorenim radioaktivnim izvorima u medicini

Članak 13.

(1) Otvorenim radioaktivnim izvorima koji se koriste za dijagnostiku i terapiju u medicini prilikom provođenja dijagnostičkog ili terapijskog postupka smiju rukovati:

a) doktori medicine koji su u okviru svoje specijalizacije ili subspecijalizacije osposobljeni za rukovanje otvorenim radioaktivnim izvorima koji se koriste za dijagnostiku i terapiju u medicini

b) zdravstveni radnici zdravstvene radiološko tehnološke djelatnosti i

c) zdravstveni radnici medicinsko laboratorijske djelatnosti.

(2) Otvorenim radioaktivnim izvorima koji se koriste za dijagnostiku i terapiju u medicini prilikom priprema za provođenje dijagnostičkog ili terapijskog postupka smiju rukovati:

a) osobe sa završenim preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijem ili integriranim preddiplomskim i diplomskim sveučilišni studijem ili specijalističkim diplomskim stručnim studijem prirodne struke (polje kemija i polje biokemija) koji su osposobljeni za rukovanje otvorenim radioaktivnim izvorima koji se koriste za dijagnostiku i terapiju u medicini i ako imaju pisani dokaz o tome i

b) osobe iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Otvorenim radioaktivnim izvorima koji se koriste za dijagnostiku i terapiju u medicini u svrhu provođenja provjere kvalitete smiju rukovati:

a) osobe sa završenim preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijem ili integriranim preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijem prirodne (polje fizika) ili tehničke struke (polje elektrotehnika)

b) osobe iz stavka 2. ovoga članka i

c) zdravstveni radnici zdravstvene radiološko tehnološke djelatnosti.

Rukovanje rendgenskim uređajima u veterinarskoj medicini

Članak 14.

Rendgenskim uređajima koji se koriste za dijagnostiku u veterinarskoj medicini smiju rukovati:

a) doktori veterinarske medicine

b) zdravstveni radnici zdravstvene radiološko tehnološke djelatnosti i

c) osobe sa završenom srednjom medicinskom školom radiološkog usmjerenja.

Rukovanje otvorenim radioaktivnim izvorima u veterinarskoj medicini

Članak 15.

Otvorenim radioaktivnim izvorima koji se koriste za dijagnostiku i terapiju u veterinarskoj medicini smiju rukovati:

a) doktori veterinarske medicine

b) zdravstveni radnici zdravstvene radiološko tehnološke djelatnosti i

c) osobe sa završenom srednjom medicinskom školom radiološkog usmjerenja.

III. DOPUNSKO OBRAZOVANJE, POSEBNO OBRAZOVANJE I OBNOVA ZNANJA O PRIMJENI MJERA RADIOLOŠKE SIGURNOSTI

Program dopunskog obrazovanja

Članak 16.

(1) Dopunsko obrazovanje o primjeni mjera radiološke sigurnosti provodi se po programu dopunskog obrazovanja o primjeni mjera radiološke sigurnosti.

(2) Program iz stavka 1. ovoga članka donosi Zavod.

(3) Program iz stavka 1. ovoga članka koji se odnosi na primjenu mjera radiološke sigurnosti u zdravstvu donosi Zavod u suradnji s nadležnim komorama.

(4) Program iz stavka 1. ovoga članka sastoji se od:

a) osnovnog programa dopunskog obrazovanja o primjeni mjera radiološke sigurnosti i

b) specijalističkih programa za određene djelatnosti i određene vrste izvora ionizirajućeg zračenja ovisno o naravi rada i vrsti izvora ionizirajućeg zračenja koji se pri radu koriste te posebnim mjerama radiološke sigurnosti koje je potrebno provoditi.

(5) Program iz stavka 1. ovoga članka prenosi se Europskoj komisiji.

Program posebnog obrazovanja za osobe odgovorne za zaštitu od ionizirajućeg zračenja

Članak 17.

(1) Posebno obrazovanje provodi se po programu posebnog obrazovanja o primjeni mjera radiološke sigurnosti za osobe odgovorne za zaštitu od ionizirajućeg zračenja.

(2) Program iz stavka 1. ovoga članka donosi Zavod.

(3) Program iz stavka 1. ovoga članka koji se odnosi na primjenu mjera radiološke sigurnosti u zdravstvu donosi Zavod u suradnji s nadležnim komorama.

(4) Program iz stavka 1. ovoga članka prenosi se Europskoj komisiji.

Program obnove znanja

Članak 18.

(1) Obnavljanje znanja o primjeni mjera radiološke sigurnosti (u daljnjem tekstu: obnova znanja) provodi se po programu obnove znanja o primjeni mjera radiološke sigurnosti

(2) Program iz stavka 1. ovoga članka donosi Zavod.

(3) Program iz stavka 1. ovoga članka koji se odnosi na primjenu mjera radiološke sigurnosti u zdravstvu donosi Zavod u suradnji s nadležnim komorama.

(4) Program iz stavka 1. ovoga članka sastoji se od:

a) osnovnog programa obnove znanja o primjeni mjera radiološke sigurnosti i

b) specijalističkih programa za određene djelatnosti i određene vrste izvora ionizirajućeg zračenja ovisno o naravi rada i vrsti izvora ionizirajućeg zračenja koji se pri radu koriste te posebnim mjerama radiološke sigurnosti koje je potrebno provoditi.

(5) Program iz stavka 1. ovoga članka prenosi se Europskoj komisiji.

Program obnove znanja za osobe odgovorne za zaštitu od ionizirajućeg zračenja

Članak 19.

(1) Obnova znanja o primjeni mjera radiološke sigurnosti za osobe odgovorne za zaštitu od ionizirajućeg zračenja (u daljnjem tekstu: obnova znanja za osobe odgovorne za zaštitu od ionizirajućeg zračenja) provodi se po programu obnove znanja o primjeni mjera radiološke sigurnosti za osobe odgovorne za zaštitu od ionizirajućeg zračenja.

(2) Program iz stavka 1. ovoga članka donosi Zavod.

(3) Program iz stavka 1. ovoga članka koji se odnosi na primjenu mjera radiološke sigurnosti u zdravstvu donosi Zavod u suradnji s nadležnim komorama.

Organizacija dopunskog obrazovanja, posebnog obrazovanja, obnove znanja o primjeni mjera radiološke sigurnosti

Članak 20.